

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 29.

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Vigmostad

Emne: Julenissen

Bygdelag:

Oppskr. av: Thorleif P.P.Spilling. Gard: Spilling.

(adresse): Spilding p.å.

G.nr. 65 Br.nr. 22.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Egen.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Nr. 1-9. I Vigmostad herred var Julenissen kjendt i min barndom (f.1880), muligens før.

Gjennem julekort og julehefter ble den mer almenkjendt.

Julenissen opptådte i form av utklædte personer, gjerne i gamle klær og med maske. Ofte forestillet de omstreifere, langveisfarende, mann og kone. De utdelte sjelden gaver, tigget heller. Det var i alm. yngre, halv voksne personer i familien, som opptådte. De besøkte sin egen familie, sit hjem, og hadde gjerne rundgang til naboerne på gården, - sjelden utenom gården. Bevertningen var gjerne hjemmebrygget øll og litt hjemmebakte kaker.

I senere år ble det skikk, at julenissen innfant sig juleaften medbringende julegaver i en sekk på ryggen, - i alm. lokalt innslag. Gaverne kan være de forskjellige ting, - ting som det ene familiemedlem forærte det annet. Julenissen opptådte som regel med innkjøpt maske med hvitt skjegg.

Jeg har inntrykk av, at julenisse og julebukk her i bygden betraktes som identiske. Betegnelsen: Julebukk er og var almindelig brukt. "Tomtegubbe" ell. lign. ukjendt i min tid.

At julenissen fikk julegrøt må ligge meget langt tilbake i tiden. De antydninger, jeg herom som barn har hørt, har ikke virket tilforlatelig. Skikken må ha bleket før min tid.

Det er vel kjendt i senere tid, at småbarn skulde sette en tom sko i vinduet eller et annet "lurt" sted juleaften, for så ville julenissen fylde den med "godter" til juladagsmorgen. Der kom gjerne nøtter av forsk. slags, epler o.l. i skoen, dersom barnet var snild mot alle og mot hissen.